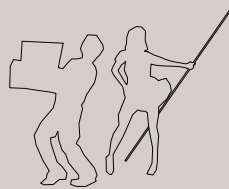

ERREPORTAJEA

Autosustatzaileen begirada. Gure etxea, gure bizitza

Sandra Estebanez eta
Iker Lopez de Bikuña

Giza-hezitzailea eta
Nekazari- Injineru teknikoa

Jasotze-data: 2014-12-05

Onarpen-data: 2014-12-19

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%

Aurrekariak

Autoeraikitako eta ekologikoa zen etxe baten proiektuak joan-etorri asko izan zituen hasi aurretik. Ikerrek jada urte batzuk zeramatzan bizi-aukera ezberdinak baloratzen (non, noiz, etab.) eta proiektu hau hasi aurretik autoeraikuntza eta bioeraikuntzari buruzko ikastaro batzuk egin zituen, lagun batzuei beraien etxea egiten lagundu zien eta bidaiatuz munduko leku ezberdinetako tradiziozko eraikuntzak ikusi zituen. Gaian aditu egin ez bazen ere, bere planteamenduarekin bat zetorren etxebizitza bat egiteko adina ideia hartu zituen. Txabola bat birgaitzea, ganbara bat berreraikitzea edo *yurta* bat erostea pentsatu zuen.

Azkenean, arkitektura-estudioarekin izandako hainbat elkarrizketaren ondorioz, lurrezko etxebizitza bat egitea erabaki zuen. Ideia gauzatzen hastean, bere lagun Sandrarekin elkarbanatutako proiektu bilakatu zen. Sandra munduko hainbat tokitatik bidaiatutakoa zen eta eko-herrixka eta beste komunitate alternatibo batzuetan bizi eta lan egiteko aukera izan zuen.

Ideiak

Etxe honen atzean ideologia bat dago, xehetasun bakoitza pentsatuta dago eta ez dago ustekabeen jarrira. Eraikitzeke orduan gauzarik garrantzitsuenen artean honako hauek zeuden:

I Ikuspegi ekologikoa. Sinpletasuna eta sen ona

Etxearen bizitza osoan, hau da, jaiotza, bizitza eta desagertze/ berreraikitzean, ahalik eta aztarna ekologiko gutxien erabili nahi genuen.

—*Jaiotza*. Lekuko materialak, gutxi prozesatuak eta erauzketa-eragin txikia dutenak erabiliko dira. Etxeak ahalik eta neurri zehatzenak izango ditu, horrela lurzoru kantitate gutxi okupa dezan. Ideia aurrera eramateko, material batzuk berrerabiliko dira, alegia; harriak, egurrak, beste leku batzuetatik jasotako leihoak, etab. Material batzuek sentimenduzko balioa dute, adibidez harriak herri hutsetakoak edo gertuko mendietakoak izan daitezke. Lurra eta lastoa material nagusi gisa erabiltzen dira. Bestetik, lagun eta senideekin borroka ideologikoak izan ditzakegu, nahiz eta lurzoru handi bat izan, ez dugulako jauregitxo bat eraikiko.

—*Balio-bizitza*. Baliabide energetiko eta naturalen beharra eta substantzia kaltegarrien isuria murriztu da, osasungarria eta pertsonentzat erosoia izan dadin. Horretarako hainbat neurri hartu dira: etxea gogotik isolatu, orientazioan berebiziko garrantzia ipini, bero-kolektore atari-aterpe bat ezarri, bainu-lehor bat egin, berogailu-sistema bakar gisa egurrezko berogailu eraginkorra jarri eta barneko margoak igeltsu eta kare bidez egin.

—*Desagertzea-Berreraikitzea*. Material iraunkorrak baina berrerabil daitezkeenak edo erraz birzikla daitezkeenak erabili. Etxe honen helburua amaitzen denean, zimenduak hormigoizkoak direlako eta beste materialen bat izan ezik, material gehienak birzikla daitezke edo beste etxe baterako erabil daitezke edo landara bota edo bero bitartez eralda daitezke.

2 Gizarte-ikuspegia

Aurreztuta genuen diruarekin etxebizitza bat egin nahi

Goiko irudian ~ Egileak: Iker Lopez de Bikuña, Sandra Estebanez. ~ Lanaren zati handi bat artisau-lana izan da, harria eta lurra bezalako materialak erabiliz. Argazki honetan lagun batzuekin gaude lurraren zatiari lehenengo erreboko babes-geruza ematen.

Goiko irudian ~ Egileak: Iker Lopez de Bikuña, Sandra Estebanez. ~ Profesionalekin oso gertuko erlazioa eta konfiantzan oinarritutakoa izan dugu. Argazki honetan Ikerren gurasoen etxean gaude, lanaldiaren ondorengo atsedenean.

Goiko irudian ~ Egileak: Iker Lopez de Bikuña, Sandra Estebanez. ~ Etxeak inertzia termiko eta isolamendu handia du eta horregatik hotz handia egiten duen egun eguzkitsuetan, atari-aterpean sortzen den beroarekin, berogailua minimora egoten da.

genuen, banketxeen menpe egon gabe. Eraikuntza merkeagoa izan zedin, gure esku zegoenean parte hartzeko eta berrerabilitako eta tokikoak ziren materialak erabiltzeko asmoa genuen. Jende profesionalarekiko erlazioak elkarrenganako konfiantza batetik hasi behar zuen eta bien arteko lan-baldintza positiboen akordio batzuk adostu behar genituen. Bestetik, genero eta nazionalitatearekiko errespetua ere bermatuko zen. Lanen edo obren espazioa askotan zakarra da, non aipatu ditugun gauzen gainetik azkartasuna eta eraginkortasuna jartzen diren.

3 Ikuspegi emozionala

Etxe bat ez da edozer gauza, etxe honetan bizi egingo baikara eta haren bizitzako fase guztietan parte hartzea oso ederra da. Etxea neurrira egin genezake eta gauza pertsonalak, artistikoak edo esperimentalak egin ditzakegu, eta hori eraikuntza normal batean egitea ezinezkoa edo oso zaila da. Horregatik, hasierako ideia aldatuz joan da, gehiago gustatzen zitzaizkigun gauzak ikusten gindoazen bitartean. Jende askoren laguntza izan dugu, bakoitzak ahal zuen mailan, eta horrek eragin handia izan du.

Lanera! Lurreratuz

Etxea egiten gindoazen heinean, konturatu ginen gauza asko idealizatu, eta gehiegi edo gutxiegi estimatu genituela:

—Autoeraikitzearen aldetik, ez zen oso egiazkoa guk geuk eraiki nahi izatea ia dena, etxe baten xehetasun guztiak ondo egitea ez baita batere erraza eta are zailagoa da ez bazara oso trebea. Lagun edo senitartekoen laguntza izatea ederra da eta momentu askotan laguntza handia izan daiteke, baina laguntza hori ezin daiteke denboran asko luzatu, lagun edo senitartekorik gabe geratuko baikinake! Gure kasuan laguntza profesionala izan dugu momentu oro, batzuetan modu zeharrian, hau da, aholkatzen edo lanaren pisu handiena eramaten, guk peoi-lanak egiten genituen bitartean.

—Eraikuntza merkatzeko gauza asko egin badira ere, etxe bat egiteak diru asko suposatzen du eta komeni da lanak hasi aurretik diru kopuru handi bat aurreztuta izatea. Gainera beti gertatzen dira ezustekoak eta espero ez zenituen egoerak. Hala ere, banketxearen laguntzarik ez dugu behar izan eta orain gure adineko bikote bakarrenetarikoa gara gure etxebizitza propioa duena eta ez duena Euribor eta antzekoen ezagutza zehatzik.

—Ideal ekologistak oso ondo daude eta etxebizitzaren oinarri izan dira, baina batzuetan estetikagatik, diruagatik, lan egiteko zailtasun eta abarregatik konposatu ez hain ekologikoak aukeratu dira. Horren adibide dira; autoklabez tratatutako egurren kasua, lokatzezko lauzen ordez laua normalak erabili izana edo ia guztirako erabil daitekeen silikona.

—Batzuetan lan gehiago eman izan du materiala birziklatzeak berri batzuk erosteak baino. Adibidez, harria polita geratu da, baina ez dut uste berriro modu horretan landuko genukeenik. Termoartzila erabili izan bagenu, lan bera denbora laurdenean amaituko genuen eta ez genituzke izan genituen irazpen-arazoak izango.

—Autoeraikuntza berez prozesu luzea bada ere, gure etxearen ezaugarri zehatzekin are luzeagoa. Askotan lan bikoitza edo hirukoitza egin dugu eraikuntza-teknikak ondo ez ezagutzeagatik. Gutxiago landutako material batzuek erregularitasun txikiagoa dute eta ondorioz gauzatze-denbora luzeagoa da.

—Kontuan hartu ez genituen beste gauza batzuk gertatu ziren, adibidez, denbora hobeto kudeatzea eta familiarekin, bikotearekin eta lagunekin erlazioak zaintzea. Etxea eraikitze denbora luzea pasatu behar da obran, eta denbora eta gune ezberdinak behar dira, ezagutzen baititugu bikote batzuk elkarrekin etxe bat egin ondoren erlazioa amaitu dutenak.

—Osasunaren zaintzak ere garrantzia hartzen du. Babes-eta segurtasun-sistemak kontuan hartu behar dira eta gorputza ez da pisuarekin edo postura txarrekin ibili behar. Hori betetzea ez da erraza izan, ezaugarri horiek batzuetan obra-lanetan baldintzatuta egoten baitira denbora eta lan-eraginkortasuna direla-eta.

—Momentu kritikoetan eta, oro har, obra guztian, denbora eta indar asko bideratu dira lanean geunden pertsona guztiok elkar ulertzeko, ez baitzegoen agintzen zuen inor. Mundu guztiak bere ahotsa eta papera izatea nahi genuen. Konfiantza, gogo eta sen onarekin, arazo guztiak konpontzen joan dira.

Obra ondoren bizitzak jarraitzen du

Lanean zaudenean, obra inoiz ez dela amaituko dirudi, nahiz eta egun batean ohartzaren zaren jada etxean bertan ari zarela lo egiten, sukaldean aritzen eta bizitzen, nahiz eta zeure burua ia ez ohartu leku hori zure obra izatetik zure etxea izatera pasatu dela. Landetxe bat izanik, beti egongo da zerbait egiteko, baina betiere etxe barnean egin beharreko lanak izango dira eta ez etxea bera egiteko lanak.

Zerbait garrantzitsua egin dugulako poztasuna dugu, baina zer egin dugu? Etxe bat bakarrik edo zerbait gehiago egin dugu? Bizi-irakaskuntza handi bat izan da. Lan-munduan erremintak eta materialak erabiltzen ikasi dugu, horrela etorkizunean egin beharko diren konponketak egiteko gai izango gara. Agian, zenbait pertsonarentzat hori ez da oso garrantzitsua, baina orain arte inoiz ez dugu geure burua trebetzat hartu, eta orain ere ez gara, baina igeltserotza-, brikolaje- edo arotzeria-lanak egiteko baliabide gehiago izango ditugu.

Etxea oso ondo ezagutzen dugu, haren ahulgune eta indarguneekin, zinez gure etxea da.

Obran, bikote gisa ere hazi egin gara, bion artean negoziatu, eztabaidatu, errespetatu eta proposatu egin behar izan baitugu. Obra honi esker egoera horiei guztiei aurre egin izan behar diegu.

Obra bere baitan, eraiki nahi dugun gizartea sortzea bezala izan da, baina eskala txiki batean.

%%%